

УДК 330.3

Лук'яненко Н.Е.

старш.викл. НУ «Запорізька політехніка»

ТЕНДЕНЦІЇ ФОРМУВАННЯ БІЗНЕС-ЕКОСИСТЕМ

Незважаючи на те, що військові дії в Україні тривають, у професійних та наукових колах все частіше обговорюється питання післявоєнного відновлення української економіки та її подальшого розвитку. Значну роль у цьому процесі відіграють бізнес-екосистеми.

Бізнес-екосистема - це комплексна система взаємопов'язаних компаній, постачальників, партнерів, клієнтів і технологій, які співпрацюють для створення спільної цінності. Вона формується через інтеграцію технологій, ресурсів і стратегічного партнерства між різними гравцями ринку.

Бізнес-екосистем набувають все більшої актуальності та підтверджують свою ефективність як на міжнародному, так і на локальному рівні. Цифровізація змусила суб'єктів економічних відносин враховувати не лише потреби цільової аудиторії, партнерів та конкурентів, а й вплив соціальних мереж і громадських організацій. Таким чином, на ринку формується нова парадигма екосистемного аналізу економіки.

Сучасний бізнес-світ змінюється: конкуренція зростає, а традиційні стратегії стають менш ефективними. За таких умов перехід до бізнес-екосистеми може забезпечити баланс інтересів учасників ринку. Основою ефективного функціонування екосистеми стають малий та середній бізнес, а ключовими ресурсами – людський капітал та інформація. Саме ці ресурси сприяють створенню нових і вдосконаленню наявних продуктів, що дозволяє задовольняти потреби споживачів і впроваджувати інноваційні рішення.

Формування бізнес-екосистеми компанії значною мірою залежить від її ресурсного потенціалу. Багато компаній стикаються з дефіцитом кадрів у цифровій сфері. Тому, бізнес став активніше співпрацювати з освітніми установами та залучати молоді таланти ще під час навчання. Важливим фактором розвитку бізнес-екосистеми також є фінансові ресурси, які дозволяють інвестувати в перспективні проєкти. Окрім того, інформаційні потоки та цифрові технології відіграють вирішальну роль у сучасному бізнесі, що підтверджує значний вплив штучного інтелекту та нейронних мереж на управління цифровою економікою. Високий рівень бюрократії, складні податкові та митні процедури, корупційні ризики. Однак у останні

роки спостерігаються позитивні зміни, такі як спрощення реєстрації бізнесу, цифровізація держпослуг.

Формування бізнес-екосистем у всьому світі сьогодні зазнає значного впливу технологічних, соціальних та економічних змін. Основні тенденції, які визначають розвиток бізнес-екосистем: цифрова трансформація, ШІ; співпраця замість конкуренції; екологічність та сталий розвиток; гнучкість та адаптивність; інтернет речей та інтеграція технологій; персоналізація та клієнтоорієнтованість; децентралізація та блокчейн; платформізація та інтеграція бізнесів; колаборація та коопетиція; людиноцентричність; економіка спільного використання; віддалена робота; зелена економіка та стійкий розвиток; глобалізація та локалізація; розвиток метавсесвіту та Web3; колаборація стартапів і корпорацій.

Можна виділити такі проблеми для розвитку бізнес-екосистем в Україні: обмежений доступ до венчурного капіталу, дорогі кредити, нестабільний інвестиційний клімат, переважно консервативний підхід до бізнесу, відставання в інтеграції технологій у традиційний бізнес, високі ризики для інвестицій та розвитку великих компаній.

Україна має великий потенціал для розвитку бізнес-екосистеми, особливо у сфері ІТ та інновацій. Однак необхідно покращити регуляторне середовище, залучати більше інвестицій і стимулювати підприємницьку культуру для того, щоб досягти рівня провідних світових економік.